

ESPAÑA A COMEZOS DO S. XX

- España en entreguerras
 - A II República
 - A Guerra Civil

O PERÍODO DE ENTREGUERRAS E O REINADO DE AFONSO XIII

Problemas do seu reinado:

- Auxe do **nacionalismo** no País Vasco e Cataluña (as rexións máis industrializadas).
- O **terrorismo anarquista** (atentados contra o rei, contra os presidentes Canalejas e Dato).
- A **Guerra de Marrocos**. As tribus da zona opuxéronse á ocupación española provocando unha guerra constante (un dos acontecementos máis importantes foi o “desastre de Annual” en 1921. Algúns **sectores do exército tamén estaban descontentos** alí.
- **Conflictividade social**: folgas, ocupación de fincas, asasinatos. A **Semana Tráxica de Barcelona** foi un dos acontecementos máis senlleiros.
- **Inestabilidade política** que provocaba continuos cambios de goberno (13 equipos de goberno entres 1917 e 1923).
- **Dictadura do xeneral Miguel Primo de Rivera**.
- **Goberno transitorio de Berenguer e Aznar (Dictablanda)**.

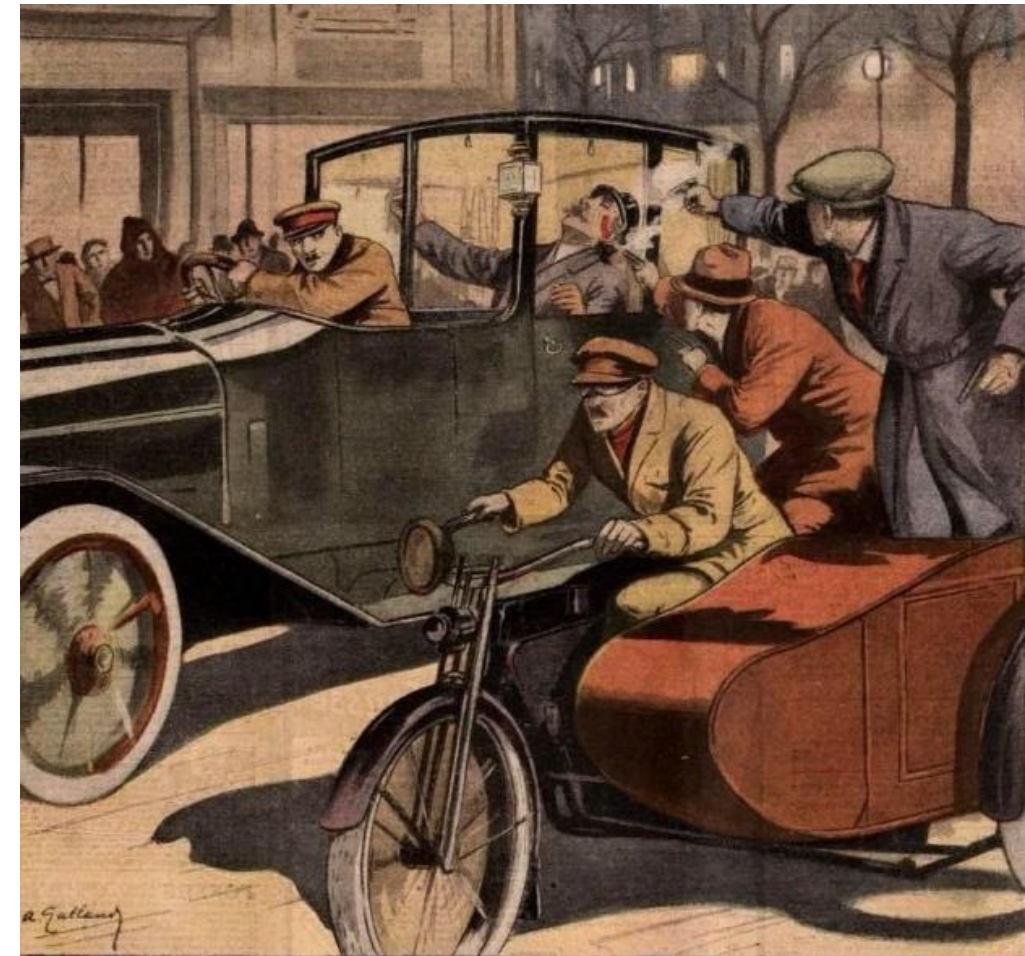
Terrorismo anarquista

As novas ideoloxías socialistas e o comunismo e anarquismo derivadas delas entraran en España dende finais do s. XIX.

Dende finais do s.XIX o anarquismo individualista calou entre certa parte da poboación española. A base da súa ideoloxía era a valoración da individualidade e “a propaganda polo feito”.

Argumentaban que realizando acción directas a nivel particular “espertarían as conciencias”. O resultado foron os actos terroristas.

A prohibición do goberno destes grupos fixo que seguisen desenvolvendo o terrorismo dende a clandestinidade.

Asasinato do presidente Eduardo Dato.

Guerra de Marrocos

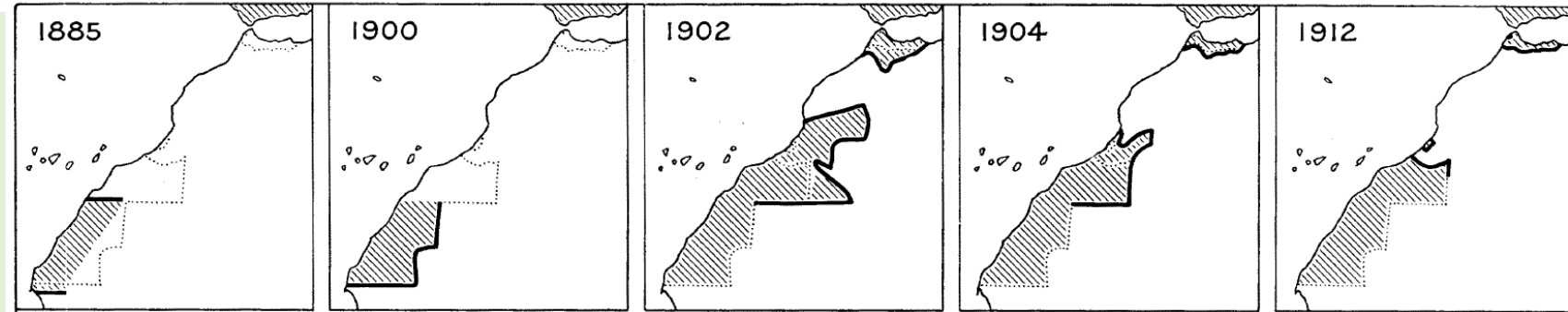
A guerra do Rift ou Segunda guerra de Marrocos foi causada pola sublevación das tribus autóctonas ante a presenza dos franceses e españois.

Antecedentes: a colonización de Marrocos.

En plén auxe do imperialismo España aproveita e se xustifica nos problemas internos de Marrocos para “intervir en favor do equilibrio”.

Isto levou aos primeiros enfrontamentos entre autóctonos e colonizadores (I Guerra de Marrocos 1859-60)

Europa, decide dividir África na Conferencia de Berlín (1865). Ante as disputas polo territorio entre España e Francia hai un novo reparto da zona (Conferencia de Alxeciras de 1906). As disputas polo territorio mantivéronse durante anos.

Tras a pérdida de Cuba, Puerto Rico e Filipinas España busca maior presenza en África. Os colonizadores fixéronse co control político, económico e social na zona.

As loitas entre autóctonos e colonizadores sucedéronse ao longo de anos. O “desastre de Annual” foi un dos feitos máis relevantes da Segunda Guerra de Marrocos (1911-27)

O desastre de Annual.

No verán de 1921 en apenas unas semanas as tropas españolas foron masacradas tras días de asedios e ataques sorpresa na zona de Annual.

A precariedade dos soldados na retaguardia, falta de víveres e de axuda fan que máis de 13000 soldados morresen a mans das tribus rifeñas cando escapaban cara Melilla.

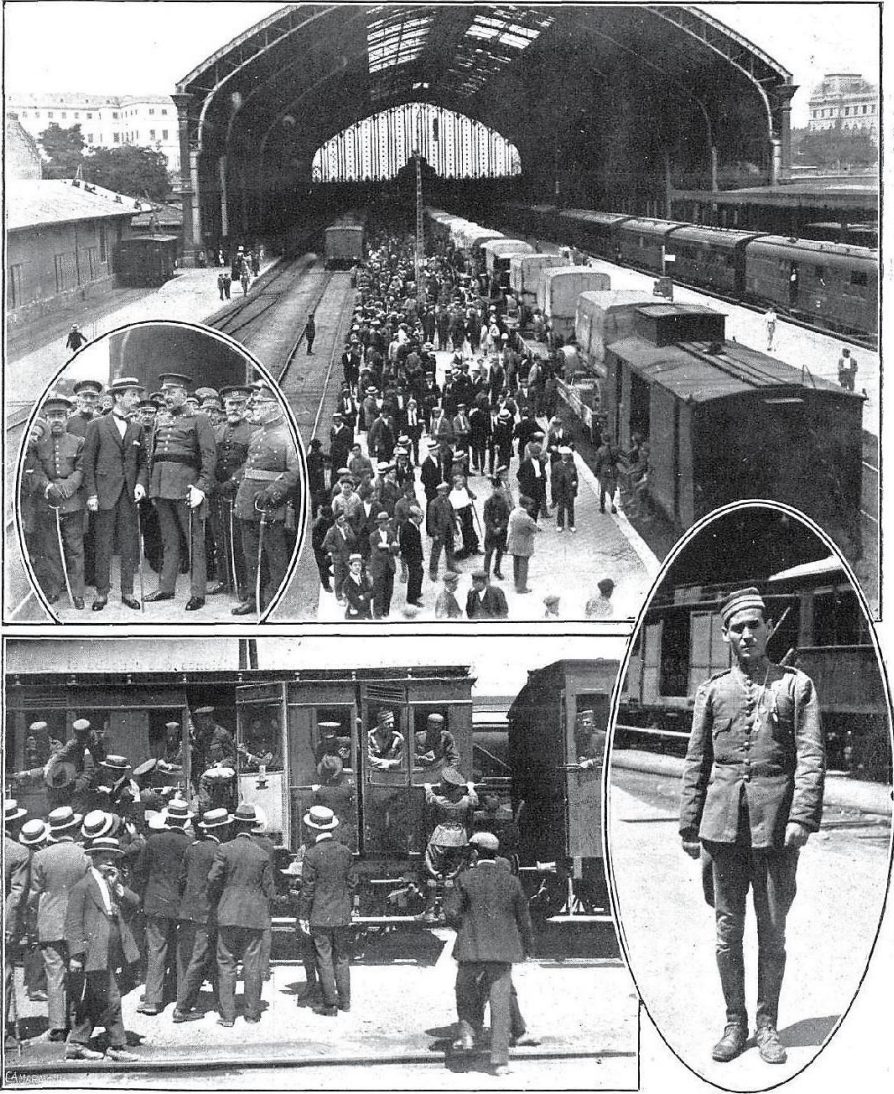

En 1955 España entra na ONU pero fai caso omiso ao proceso de descolonización de África que se esixe. No 1958 o Sahara pasa de “protectorado ou colonia” a ser unha provincia española.

Que pasou con esta zona nos últimos anos? Resumindo moito...

No 1975 empréndese o proceso de descolonización e España interpreta que ningún Saharaui é español a pesar de ter dni español. Esta zona está nun limbo político entre Marrocos, España e o fronte polisario que quere a autodeterminación da zona.

Conflictividade social

Embarque de material de guerra con destino á Marruecos, en la estación del Mediodía.—El ministro de la Guerra, con el capitán general y otras autoridades, despidiendo á las tropas expedicionarias.
Los husarios en el tren militar
FOT. SALAZAR Y ALFONSO.

Un soldado de husares que va á Marruecos sin temer á las balas rifleñas, seguro de que la virtud del escapulario que lleva al pecho le hace invulnerable en absoluto

Semana trágica de Barcelona
(26 xullo-2 agosto de 1909)

Conflictividade social

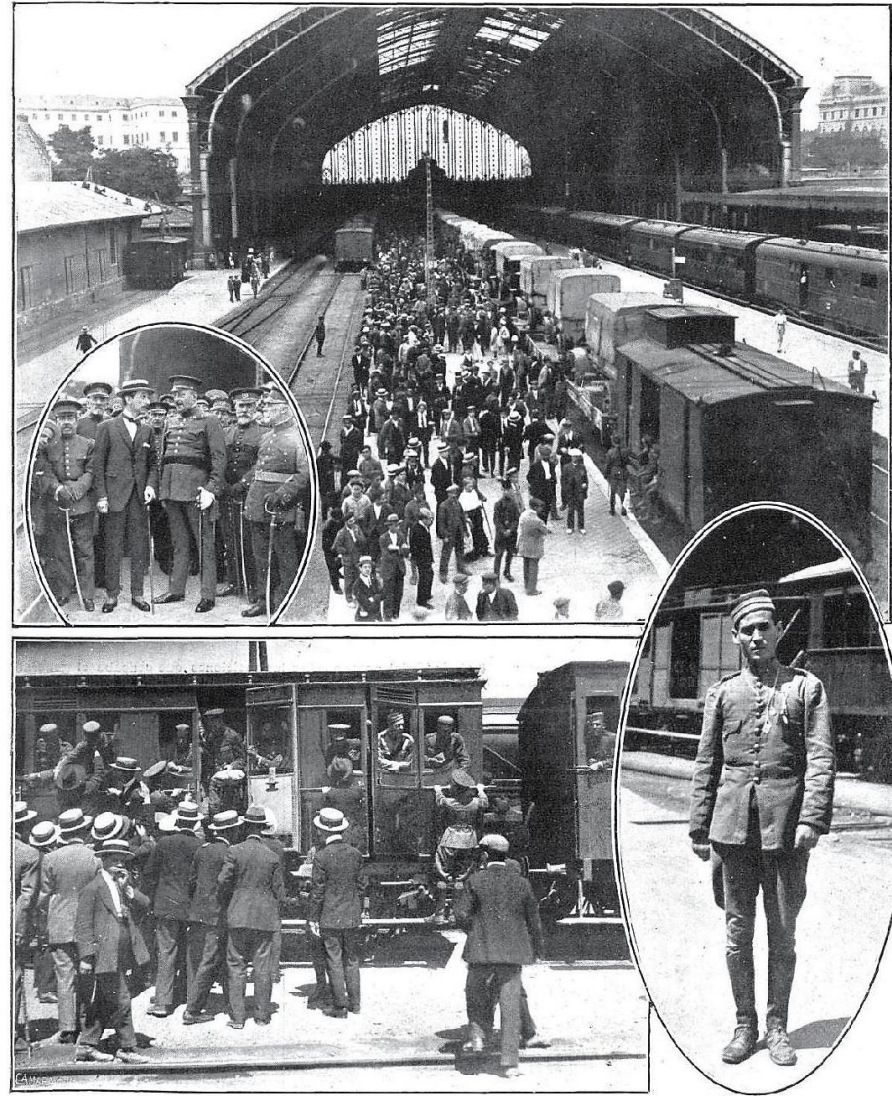
En plena guerra en África o goberno español lanzou unha nova orde de mobilización. Chamábanse aos reservistas do exército e a todo o que puidese portar un arma...

Ademais, podía evitarse a mobilización pagando unha cuantiosa suma ao goberno. É dicir, os que tiñan diñeiro non ían á guerra.

Comezaron manifestacións, mítins...en contra da mobilización e da guerra, duramente reprimidos.

Procedeuse á saída de tropas con protestas. No porto de Barcelona os soldados gritaban:

“Abaixo a guerra! Que vaian os ricos!
Ou todos ou ningún!”

Embarque de material de guerra con destino á Marruecos, en a estación del Mediodía.—El ministro de la Guerra, con el capitán general y otras autoridades, despidiendo á las tropas expedicionarias.
Los husares en el tren militar
FOTAS: SALAZAR Y ALFONSO.

Un soldado de husares que va á Marruecos sin temer á las balas rifeñas, seguro de que la virtud del escapulario que lleva al pecho, le hace invulnerable en absoluto.

Balance:

78 mortos.

Máis de 500 feridos graves.

112 edificios incendiados.

2000 arrestados e procesados (175 penas de desterro, 59 cadeas perpetuas e 5 penas de morte)

As tensión populares e a empatía entre as clases menos favorecidas fixeron que estoupase unha semana nefasta.

Iniciáronse folgas e comezaron os disturbios. De tal magnitude que a cidade “parou” (pecharon comercios, cafeterías...). Cortaronse vías, liñas telefónicas e telegráficas, incendiáronse edificios...

O goberno actuou con 10000 soldados na cidade.

Dictadura do xeneral Miguel Primo de Rivera (1923-30).

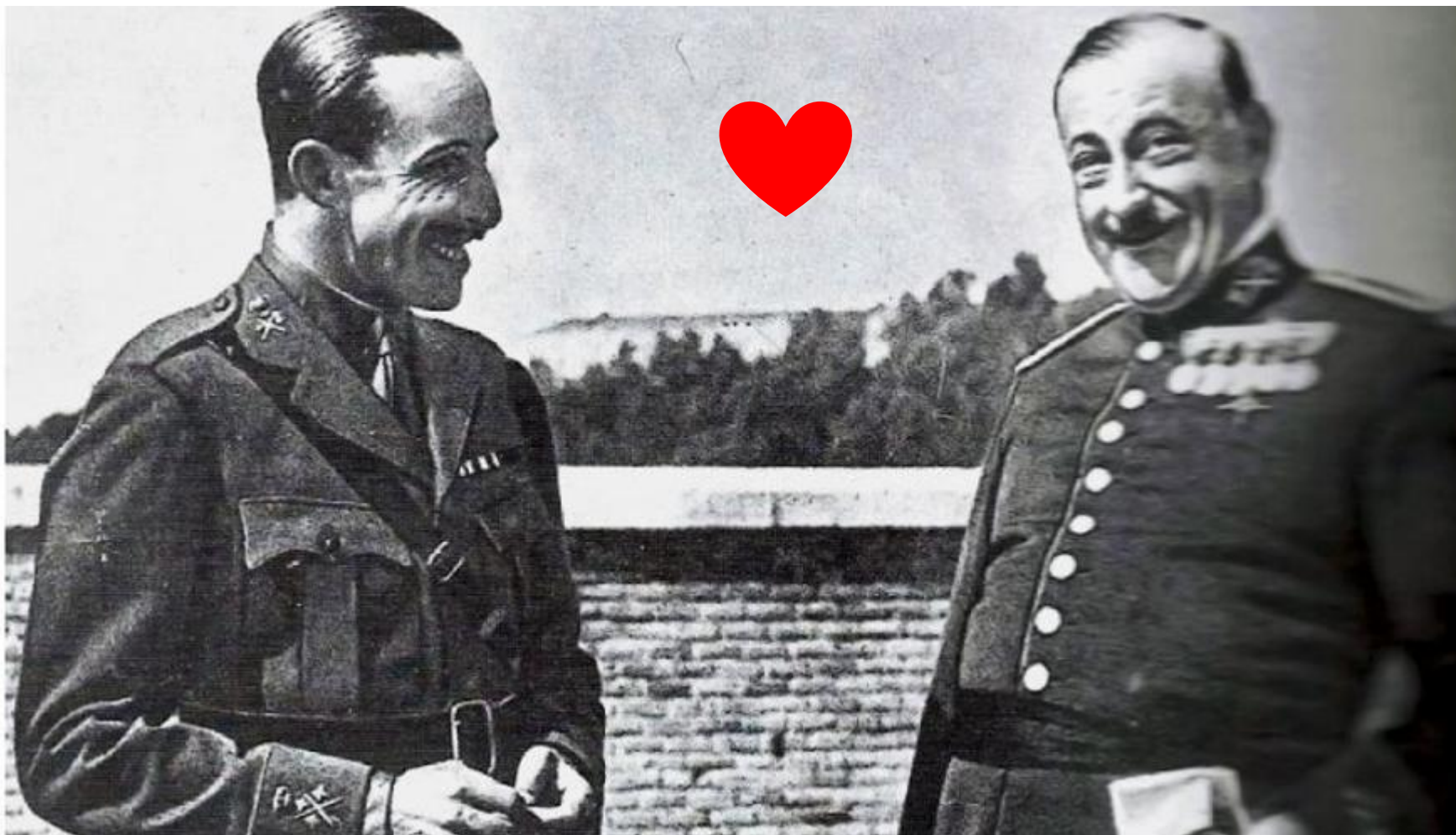
Dede a guerra de España e EEUU a finais do s. XIX os militares comezaron a ter gran influencia no goberno español.

O contexto de crise xeralizada agudizouse coa influencia das revolucións rusas na clase obreira e os problemas dentro do propio exército (os africanistas defendían o ascenso por méritos de guerra, e os demais por antigüidade).

En 1921 o desastre de Annual azuzou tanto ás masas populares como ao propio exército, que se vía desprotexido.

Ante este caos e a incapacidade do goberno por dar solución, **Miguel Primo de Rivera da un Golpe de Estado en setembro de 1923. O rei acaba nombrándoo Presidente do Goberno.**

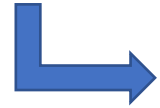
“Xa teño ao meu Mussolini”

A II REPÚBLICA (1931-1936)

BIENIO REFORMISTA (1931-33)

Constitución de 1931 (liberal) = democracia.

Reforma militar: modernizar ejército e reducir o número de mandos).

Reforma territorial: estatutos de autonomía.

Reforma agraria: acabar co latifundismo e distribuir equitativamente a terra.

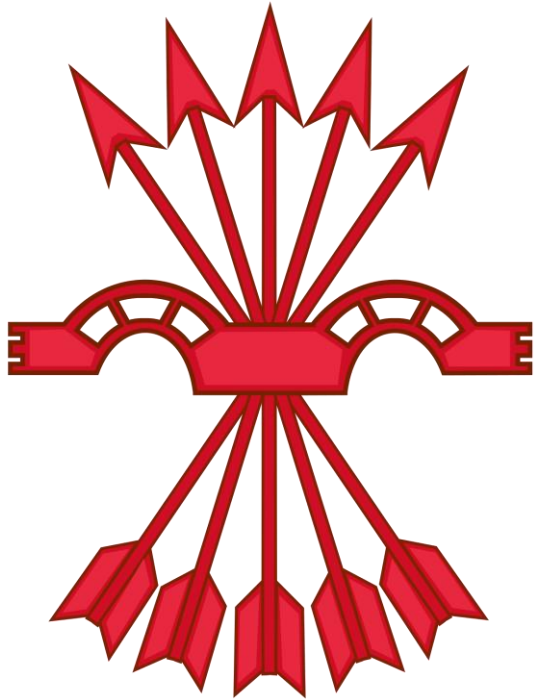
Reforma educativa: instauración da educación básica obrigatoria, mixta, laica e gratuíta.

Reforma religiosa: reduzir o papel da Igreja na sociedade e no Estado.

Oposición ás reformas: dereita española.

Ohh sorpresa...seguen aí!

Logro do sufraxio feminino

Bieno conservador (1933-36) = parón das reformas anteriores.

Folga xeral e insurreccións. Revolución de outubro de 1934.

Frente Popular (febreiro – xullo 1936) = recuperación das reformas.

LA VOZ

Redacción y Admón., Larra, 8. Apartado 249. Teléf. 32610. Madrid. Diario independiente de la noche fundado por D. Nicolás M. Urgoiti en 1920. Precio: 15 céntimos. Año XVII. N.º 4.713. Lunes 17 febrero 1936.

ESPAÑA VOTA POR LAS IZQUIERDAS

EL FRENTE POPULAR TENDRA MAYORIA ABSOLUTA EN LA PROXIMA CAMARA

SE CALCULA QUE SU MAYORIA EXCEDERA DE DOSCIENTOS SETENTA DIPUTADOS

EL SR. LERROUX SE HA QUEDADO SIN ACTA

Se ha declarado el estado de alarma en toda España

Los candidatos de izquierda triunfantes por Madrid, señores Besteiro, Aznar, Alvarez del Vayo, Araquistáin, Largo Caballero y Jiménez de Asúa

(Foto Alfaro.)

Esquerda radical Vs direita radical.

Preparación de golpe de Estado de militares conservadores:

Sanjurjo

Mola

Franco

